



Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916



Poštovani,

Dužni smo da kao nacionalna asocijacija damo predloge za Javnu raspravu povodom izmena i dopuna zakona o planiranju i izgradnji, koje se tiču radnji koje su deo delokruga koji obavljamo, a to su rušenje, dekontaminacija i reciklaža.

Članovi smo Evropske asocijacije za rušenje, dekontaminaciju i reciklažu, kao i Instituta za dekontaminaciju, i u tom svojstvu smo imali i imamo priliku da aktivno učestvujemo u izradi evropskih dokumenata koje se tiču oblasti koje baštinimo, između ostalih i Protokol o reciklaži 70% otpada od rušenja i građenja, koji bi trebalo da bude i osnova za zakon koji ide na javnu raspravu.

Obaveštavamo Vas da se Srbija već duži niz godina nalazi u Industrijskom izveštaju Evrope za rušenje. Iz svih tih razloga imamo potrebu, jer je ponuđena inicijativa koja se nalazi u ovom dokumentu, i daje nam povod i motiv da na ovaj način učestvujemo u njemu, a to je regulisanje toka otpada koji nastaje izvođenjem građevinskih radova.

U skladu sa pozitivnim evropskim propisima koji su na snazi u zemljama članicama, što je i nama cilj, želimo da upotpunimo dati dokument i pokušamo da razjasnimo šta je potrebno da sadrži kako bi problem koji je nastao usled nedostajace regulative postao zamajac razvoja.

Član 2.

Trebalo bi dopuniti izraze novim i to:

1. dekonstrukcija jeste rastavljanje konstruktivnih elemenata u zavisnosti od veze i materijala od kojih je sastavljena konstrukcija;
2. selektivno rušenje jeste razdvajanje i selektovanje materijala u samom procesu rušenja na licu mesta;
3. pripremni radovi, dodati - pregled objekata predviđenih za rušenje koji se ogleda u prisustvu opasnih materijala, njihovog uklanjanja, kao i procene količine materijala koji se dobijaju rušenjem i iskopom;
4. tehnička dokumentacija, dodati - projekat rušenja



SRPSKA ASOCIJACIJA ZA RUŠENJE, DEKONTAMINACIJU I RECIKLAŽU

Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916



5. rekonstrukcija, dodati - pregled objekta zbog moguće prisutnosti opasnih materijala kao i procenu količine materijala koji se izvozi sa objekta, kao i sastav tako dobijenih materijala;
6. adaptacija, - dodati pregled objekta zbog moguće prisutnosti opasnih materijala kao i procenu količine materijala koji se izvozi, kao i sastav tako dobijenih materijala;
7. uklanjanje, - tačno definisati način rada koji mora da sadrži odvajanje materijala, njegovo selektovanje i po potrebi i naravno proveriti prisutnost opasnih materijala;
8. sertifikat o energetske svojstvima zgrada dodati - preku potrebu da su iz objekta odstranjene sve štetne i opasne materije koje utiču na javno zdravlje u skladu sa evropskim direktivama.
9. otpad od rušenja i građenja, jeste otpad koji nastaje izvođenjem građevinskih radova na poslovima rušenja, adaptacija, rekonstrukcija, renoviranja, održavanja, kao i iskopa, te radovima na infrastrukturnim objektima, kao tako nastao otpad može biti opasan i neopasan otpad.

Član 3a.

Dodati tačku

8. korišćenje recikliranog materijala do 30%.

Ovo je razlog zašto se moraju raditi projekti rušenja kojima se definišu količine materijala, njihov sastav kao i same tehnologije i načini rušenja, odvajanja na licu mesta i njihovo skladištenje na tačno određenim mestima koje određuje JLS.

Član 4.

Sertifikat o energetske svojstvima zgrade mora da sadrži i deo o uklanjanju opasnih materijala ukoliko ih je bilo u objektu.



Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916



Član 5.

Naslov iznad člana 6. i ceo član 6. se brišu, mada bi po našem mišljenju isti morao da ostane. U prilog ovoj činjenici navodi se da u zakonske odredbe moraju da se uvrste produkti rušenja i proizvodi reciklaže radi ugradnje u novoprojektovane objekte, a sve u skladu sa Protokolom i Smernicama EU.

NAPOMENA sa komentarom

U prostornom planu RS i AP Vojvodine se već nalazi reciklaža 70% otpada od rušenja i građenja, kao i odvajanje ovog otpada od svih drugih vrsta otpada i na taj način ovaj materijal na ovako dobijen način postaje - RESURS.

Odgovorni izvođač radova i odgovorni projektant na poslovima rušenja objekta moraju biti sertifikovani za tu vrstu radova, jer ih naša legislativa ne prepoznaje, što isto važi i za lice koje vodi upravljanje tokom otpada nastalog rušenjem i građenjem.

Član 48.

Mišljenja smo da se ovim članom, odnosno izmenom, postojećeg člana stav 1, pravi zabuna iz razloga terminologije i korišćenja prostora kao što su odlagališta i deponije, devijacije, za koji je potreban samo idejni projekat za dobijanje privremene građevinske dozvole, gde nije postavljena klauzula zaštite humusnog sloja, zatim zaštite samog zemljišta i okoline, voda i vazduha, jer se legalizuje sadašnje stanje devastiranih prostora nasipanjem materijala iz iskopa kao i od radnji rušenja i građenja, koji i dalje tretirate kao neopasan materijal. Mada, kada je u mešanom stranju on se klasifikuje kao opasan i za dalje procese neupotrebljiv. Ostaje i pitanje na koji način i za čiji račun se tako devastirani prostori uklanjaju, čiste i prenose.

Iz priloženog se vidi potreba prethodne provere opasnosti materijala u objektima.

Član 53.

Komentar: Po svemu sudeći, usled nedostajuće zakonske regulative, kao i nepostojanja mesta za skladištenje materijala nastalog rušenjem i izgradnjom, nije moguće da tok ovog otpada bude deo upotrebne dozvole.

Rušenje bi moralo da bude posebno definisano kao izvođačka radnja i odgovornost izvođača.

U ovoj oblasti operateri otpada od rušenja i građenja ne bi trebalo da postoje, jer oni u Zakonu o upravljanju otpadom ne egzistiraju, a dodatni problem čini i neadekvatna i nepostojeća kvalifikaciona struktura za ove



SRPSKA ASOCIJACIJA ZA RUŠENJE, DEKONTAMINACIJU I RECIKLAŽU

Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916



vrste poslova po vertikali i horizontali.

Zanemaruje se činjenica postojanja opasnih materijala u objektima, kao i kontaminacija zdravih materijala njihovim lošim tretmanom, npr. azbest, o kojem bi ovaj zakon morao imati član.

Dekontaminacija je takođe proces koji je neizostavan deo stvaranja novog proizvoda.

U svakom slučaju ovaj korak ocenjujemo kao izuzetno važan i koristan, iako se mi već dugo vremena borimo za njegovo zakonsko regulisanje, kako da od velikog problema napravimo veliku korist, te od otpada dobijemo nove proizvode u skladu sa najvišim evropskim i svetskim standardima smanjimo proizvodnju CO2 i potrošnju prirodnih mineralnih sirovina.

Ovakvo tumačenje zahteva da se na adekvatan način obučavaju službe koje izdaju građevinske dozvole, kao i inspeksijski organi koji vrše terensku kontrolu.

Na kraju najvažnije, u Republici Srbiji zakonski nije uređeno upravljanje otpadom od rušenja i građenja, ne postoji skladištenje ove vrste materijala, on se tretira kao inertni komunalni otpad-neopasni, te iz tog razloga ovaj zakon treba mora da da bazične uslove za njegov pravilan tok, a to su projektanti, izvođači, kontrola, pregled, transport, mesta za skladištenje različitih materijala, njihov tretman i dobijanje novih proizvoda u skladu sa principom cirkularne ekonomije.

Pozdravljamo inicijativu i ideju resornog ministarstva da ovu oblast počne da tretira na pravi način, te ove izmene i dopune smatramo prvim korakom ka stvaranju nove industrije koja već dugo obitava u svetu.

Napominjemo da smo uključeni u rad radne grupe za cirkularnu ekonomiju u građevinarstvu pri EU, te smo i kod nas u Institutu za standardizaciju Srbije formirali tehničku komisiju za cirkularnu ekonomiju u građevinarstvu koja treba da standardizuje postupke i načine rada kao i proizvode koji nastaju obradom ovako dobijenih materijala.

Zamolili bi smo donosiocima odluka da u ovaj zakon kao posebna tačka uđe zaštita humusnog sloja, koja bi se na poseban način regulisala u cilju njegove zaštite i daljeg korišćenja, te da to bude deo svakog projekta.

Za Srpsku asocijaciju za rušenje, dekontaminaciju i reciklažu

Predsednik Dejan Bojović

U Beogradu, 16.02.2023.godine.

SRPSKA ASOCIJACIJA ZA RUŠENJE, DEKONTAMINACIJU I RECIKLAŽU



Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916

